

Aan: Gemeenteraad van Bergen

Van: Natuurmonumenten, Landschap Noord-Holland, Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op 8 september bespreekt u het concept van de Regionale Energiestrategie. In dit plan zijn zoekgebieden voor wind en zon opgenomen langs het Noord-Hollands kanaal, voor wind langs de Hondsbossche zeekering, en voor zon nabij Egmond aan de Hoef.

Onze organisaties zijn uiteraard zeer content met het voorstel van het College om het zoekgebied voor windturbines ten noorden van Camperduin te verplaatsen. In de Putten broedt een aanzienlijk deel van de Europese populatie van de Grote Stern. Uit een recent onderzoek van de Universiteit Wageningen blijkt dat turbines significante sterfte veroorzaken onder sterns. De (voormalige) dijk is bovendien een belangrijke trekvogelroute. Ook landschappelijk gezien is dit gebied zeer gewaardeerd om haar open karakter, en hierdoor volgens ons niet geschikt voor windenergie.

In het college-voorstel is echter ook het voornemen opgenomen om de gebieden rond de kernen als zoekgebied voor zon aan te wijzen. Indien dit wordt overgenomen, is een aanzienlijk deel van het landelijk gebied van uw gemeente in beeld voor de plaatsing van zonnevelden. Ook de schaarse waardevolle open overgangen tussen duin en polder rond bijvoorbeeld Schoorl en Groet, of bij Egmond-Binnen, komen dan in aanmerking.

1) Voorkom spaghetti en hagelslag, en concentreer de zonnevelden

De gemeente Bergen heeft een lange traditie van zorgvuldig ruimtelijk beleid. In vergelijking met andere gemeenten zijn hierdoor nog grote delen van de binnenduinrand gevrijwaard van (recreatieve) bebouwing. Dit is een unieke kernwaarde, welke erkend wordt in het concept van de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). Het vrije uitzicht vanuit de N9 richting de duinen wordt daarnaast dagelijks door duizenden automobilisten gewaardeerd.

Indien het voorstel van het college wordt overgenomen, dreigt er een "spaghetti" van zonnevelden en windturbines langs het Noord-Hollands kanaal, en worden daarnaast zonnepanelen als "hagelslag" tussen en naast de dorpen uitgestrooid. Het landschap van Bergen zal hierdoor sterk van karakter veranderen.

Onze organisaties maken zich hier grote zorgen over. Wij willen dan ook voorstellen om de zonnevelden te concentreren in een beperkt aantal gebieden. Hierdoor wordt de landschappelijke schade verminderd, en is een betere inpassing in het elektriciteitsnetwerk mogelijk.

2) Verplaats de windturbines naar de Schermer

Uiteraard ondersteunen wij de energietransitie, en realiseren ons dat ook de gemeente Bergen een bijdrage dient te leveren. Er dient echter wel een balans te worden gevonden tussen landschappelijke waarden, en de opwek van duurzame energie.

Niet iedere gemeente is nu eenmaal geschikt voor de plaatsing van windturbines. Om deze reden hebben de gemeenteraden van Blaricum, Laren, Hilversum, Medemblik, Hoorn, en Texel, als "wens en bedenking" aan de RES-organisaties gevraagd om voorgestelde zoeklocaties voor windturbines niet over te nemen.

De gemeente Bergen maakt onderdeel uit van het bod van de Regio Alkmaar. Tijdens de participatiebijeenkomsten bleek er een duidelijke voorkeur onder de bewoners te zijn voor concentratie van windturbines in de Schermer. Geredeneerd vanuit natuur en landschap is vooral het noordwestelijke deel bij Heerhugowaard een geschikte locatie.

In twee van de drie voorgestelde scenario's tijdens de bewonersbijeenkomsten was er sprake van een zoekgebied voor windturbines in de Schermer. Tot onze verbazing is deze zoeklocatie in het concept van de RES niet overgenomen, en is er gekozen voor een aantal verspreid gelegen kleinere zoekgebieden naast natuurgebieden, en in waardevolle landschappen.

Zoals bekend heeft het college van Schagen uw gemeente gevraagd om geen windturbines naast de Hondsbossche Zeewering te plaatsen. Het is dus mogelijk om een "wens en bedenking" in te dienen over het grondgebied van een buurgemeente.

Wij willen voorstellen om het voorbeeld van bovengenoemde gemeenten te volgen, en alsnog een voorkeur voor de Schermer in uw wens op te nemen. Een vergelijkbare vraag is door onze organisaties aan de gemeenteraad van Alkmaar gesteld. Hopelijk is het vervolgens mogelijk om de wens van de bewoners, zoals geuit tijdens de participatiebijeenkomsten, te volgen, en de windturbines in dit gebied te concentreren. Hierdoor wordt plaatsing in het waardevolle open landschap tussen Koedijk, Schoorl, Bergen en Schoorl hopelijk voorkomen.

3) Voeg de waterberging van Vliegveld Bergen toe als zoekgebied

De polders rond Bergen, Egmond en Schoorl zijn eeuwenoud, en grotendeels tijdens de ruilverkaveling gespaard. Hierdoor zijn de cultuurhistorische en natuurlijke waarden hoog. Slechts een relatief klein gedeelte van deze waardevolle gebieden zijn opgenomen binnen het Natuurnetwerk Nederland (de voormalige EHS).

Het voormalige Vliegberg Bergen is momenteel onderdeel van de NNN. Het gebied is echter enkele jaren geleden ingericht als "droge" waterberging. De waterpeilen zijn hierdoor te laag voor weidevogels. Het gebied is bovendien gelegen naast de hoge beplanting van het ecodorp / voormalig mobilisatiecomplex, waardoor er veel predatie is. Andere gebieden, zoals de Zuurvenspolder, zijn minstens zo waardevol voor de natuur. Onze organisaties pleiten er dan ook voor om de ligging van de NNN in uw gemeente opnieuw te beoordelen. Hier zijn reeds gesprekken over met de provincie.

Het drinkwaterbedrijf PWN dient haar capaciteit te vergroten. Er loopt momenteel een studie om drinkwater in de duinen van Bergen te (diep)infiltreren, en in de polder weer op te pompen. Het vliegveld Bergen zou een goede locatie zijn om dit water naar boven te halen.

Onze organisaties zien goede mogelijkheden om meerdere doelen met elkaar te combineren: energieopwekking, drinkwaterwinning, waterberging, en netto een mooier landschap. Wij willen u dan ook vragen om de huidige droge waterberging in het vliegveld Bergen als zoekgebied toe te voegen. Het gebied is grotendeels eigendom van de provincie. Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) heeft al toegezegd dat haar waterbergingen in principe mogen worden ingezet voor de energietransitie.

Indien blijkt dat waterberging en waterwinning kan worden gecombineerd met het plaatsen van zonnepanelen, zijn er tientallen hectares beschikbaar voor energieopwekking. Hopelijk is het dan mogelijk om elders in uw gemeente geen, of veel minder, zonnenvelden te plaatsen. Omdat er in deze variant minder weilanden worden omgezet in zonnenvelden, blijft er meer landbouwgrond beschikbaar.

Het vliegveld Bergen kan vervolgens uit de NNN worden gehaald, waarna deze hectares elders in uw gemeente in gebiedsprocessen kunnen worden ingezet.

4) Ondersteun de wens van bewoners voor meer natuur in de Zuurvenspolder

Landschap Noord-Holland is onlangs een campagne gestart om de realisatie van 100 hectare natuurgebied mogelijk te kunnen maken. Een van de gebieden waar aandacht voor wordt gevraagd is de Zuurvenspolder tussen Bergen en Koedijk. Lokale grondeigenaren willen graag meewerken aan een voor ieder toegankelijk natuurgebied in dit aantrekkelijk landschap. In de RES is deze polder echter als zoekgebied opgenomen. Projectontwikkelaars zijn nu al actief om grond te verwerven. De realisatie van een nieuw natuur- en recreatielandschap, met aandacht voor natuurinclusieve landbouw, loopt hierdoor gevaar. Door deze zoeklocatie voor zon te "ruilen" voor vliegveld Bergen kan dit mogelijk voorkomen worden.

Samengevat willen wij u vragen om de volgende "wens en bedenkingen" toe te voegen aan het college-voorstel:

- 1) concentreer zonnenvelden in een beperkt aantal gebieden
- 2) voeg de Schermer toe als zoekgebied voor zonnenvelden en windturbines
- 3) spaar waardevolle overgangen van duin naar polder
- 4) voeg het voormalige Vliegveld Bergen toe als zoekgebied voor zon
- 5) schrap de Zuurvenspolder als zoekgebied voor zon

Hopelijk is het mogelijk om het mooie landschap van uw gemeente zoveel mogelijk te sparen, en tegelijkertijd toch op een beperkt aantal locaties duurzame energie op te wekken.

Met vriendelijke groet,

mede namens Landschap Noord-Holland en de Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland,

Willem Hellevoort

Provinciaal ambassadeur Noord-Holland,
Vereniging Natuurmonumenten

*Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Martijn de Jong,
m.dejong@natuurmonumenten.nl, tel: 06-52323874*